

МАМУТ
Євген Шаєвич

Випускник інженерно-фізичного факультету (1971)
Американський і український фахівець з кінематографічних спецефектів, аніматор, лауреат премії «Оскар»

MAMUT
Yevhen Shayevych

A graduate of Physical Engineering Faculty (1971)
American and Ukrainian specialist in cinematic special effects animator, Oscar winner

Народився 9 липня 1942 р. в м. Ташкенті Узбецької РСР. У 1971 р. закінчив ХПІ. Протягом 1970–1978 рр. працював інженером на інститутській кіностудії. Сконструював мультстанок, переробивши прилад для аерофотозйомки, а за целулоїдом довелося їхати в Москву на студію «Союзмультфільм». У 1972 р. став режисером мультфільму «Тум тум». У 1973 р. на студії Є. Ш. Мамут спільно з колегами виготовив стереографічну лялькову анімацію із грою живого актора «Ванька-Встанька» на кольоровій плівці — першу художню стереоанімацію в СРСР. Перша художня анімаційна стрічка зі вставками комп'ютерної мультиплікації у СРСР зроблена харківськими політехніками — на зібраному місцевим умільцем першому комп'ютері, здатному малювати.

У 1975 р. виникла ідея створити художню анімацію зі вставками комп'ютерної графіки. Для цього використали пристрій графічної взаємодії «Інтограф-2» М. С. Безродного, який працює спільно з ЕОМ і призначений для оперативного відображення результатів вирішення завдань у вигляді креслень, графіків, схем, а також для коригування виведених зображень у режимі діалогу людини з ЕОМ. Так виникла анімація «Малює ЕОМ. Азбучна істина» на вірші Б. В. Заходера.

У 1978 р. Євген Шаєвич емігрував з Харкова до США. Прибувши до Нью-Йорку, почав працювати в Компанії «EFX Unlimited», де згодом йому довірили розробляти спецефекти для фільмів. У 1980-х рр. працював у Голлівуді над проектом, який його прославив, — «Хижак». Також працював у США над стрічками «Блакитна лагуна», «Брудні танці», «Зеліг», «Суддя Дред», «Зоряний десант», «Куди заводять мрії», «Матриця».

У 2002 р. в курортному м. Ленокс (штат Массачусетс) Є. Ш. Мамут разом із дружиною І. А. Борисовою заснував приватний музей анімації, спецефектів і мистецтва «Animagic». В 2012 р. у межах IV Міжнародного фестивалю короткометражного кіно «Харьковская сирень» видатний фахівець із кіноспецефектів дав майстер-клас зі створення візуальних спецефектів.

Євген Шаєвич брав участь у створенні 700 рекламних роликів і 40 фільмів. Нагороджений срібною медаллю ВДНГ (1962), премією «CLIO AWARD» (1982) та премією «Оскар» (1987).

Нe was born on July 9, 1942 in Tashkent, Uzbek SSR. In 1971, he graduated from KhPI. During 1970–1978, he worked as an engineer at the institute's film studio. He designed animation stand by changing device for aerial photography, and to obtain celluloid he had to go to Moscow to the studio «Soyuzmultfilm» (Soviet Union Cartoon). In 1972, he became a film Director of the animated film «Tum Tum». In 1973, Ye. Sh. Mamut together with colleagues produced stereographic stop motion with live actor playing of «Vanka-Vstanka» on color film — the first stereographic animation in the USSR. First feature animation with parts of computer animation in the Soviet Union made by Kharkiv Polytechnic students — by one local skilled man on the first computer capable of drawing.

In 1975, the idea to create animated feature films using computer graphics appeared. In order to do this, a graphic interface «Intohraf 2» made by M. S. Bezrodnyi was used, which functioned with computers and designed to reflect the operational results of meeting the challenges in the form of drawings, graphs, charts, and to adjust the output images in the form of dialogue between a human and a computers. That's how the animation «Computer drawing. Undeniable truth» on poems B. V. Zakhoder appeared.

In 1978, Yevhen Shayevych immigrated from Kharkiv to the US. Arriving in New York, he started working at the Company «EFX Unlimited», where later he was entrusted to design special effects for movies. In the 1980's, he worked in Hollywood on a project that glorified him — «Predator». He also worked in the US on such films as «The Blue Lagoon», «Dirty Dancing», «Zelig», «Judge Dred», «Starship Troopers», «What Dreams May Come», «The Matrix».

In 2002, in the resort city Lenox (Massachusetts), Ye. Sh. Mamut and his wife I. A. Borysova founded the private museum of animation, special effects and art «Animagic». In 2012, within the IV International Short Film Festival «Kharkiv Lilac» outstanding specialist of film special effects gave a master class on creating visual effects.

Yevhen Shayevych participated in the creation of 700 commercials and 40 films. He was awarded a silver medal of VDNKh (1962), the awards «CLIO AWARD» (1982) and «Oscar» (1987).